

HandläggareMalin Wadeborn-Loohufvud
Telefon: 08-50815044**Till**Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2025-06-12**Remiss från kommunstyrelsen: Riktlinjer för
ansökan och placering i förskola och pedagogisk
omsorg i Stockholms stad, KS 2025/482**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/482

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Förskoleförvaltningen har tagit fram förslag till nytt styrdokument för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Dessa föreslås benämnas *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* och ska ersätta nu gällande *Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* (Dnr KS 2018/1451).

I samband med framtagandet av nya riktlinjerna har förskoleförvaltningen gjort en fördjupad utredning inklusive konsekvensanalys av tillägg. Dessa är; alla barn i staden erbjuds förskola, kommunala verksamheter erbjuder garantiplatser och uppsökande verksamhet påbörjas från två års ålder.

Förvaltningen är positiv till de nya föreslagna riktlinjerna. De nya tydligare skrivningarna bidrar till mer likvärdiga bedömningar vid ansökning och placering. I riktlinjerna föreslås att alla barn ska ha samma rätt till förskola vilket förvaltningen ser ligger väl i linje med barnkonventionen och alla barns rätt till utbildning.

I de nya riktlinjerna framgår att placering genom platsgarantin endast ska göras i de verksamheter som enligt förslaget ska bidra till platsgarantin, det vill säga de kommunala verksamheterna.

Befolkningsprognos för Stockholm stad och Skarpnäcks stadsdelsområde visar att antal barn i förskoleålder kommer att fortsätta minska de närmsta åren. För närvarande finns en överkapacitet av förskoleplatser inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen ser en potentiell utmaning framåt om fristående huvudmän inte kan bidra till platsgarantin när barnantalet åter ökar och därmed även behovet av förskoleplatser.

Förvaltningen anser att det är bra att arbetsformer utvecklas och att stöddokument tas fram inför tillämpning av reviderade riktlinjerna.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit remiss om *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, KS 2025/482* från kommunstyrelsen. Remissen ska vara besvarad senast den 26 juni 2025.

Förskoleförvaltningen har tagit fram förslag till nytt styrdokument för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Dessa föreslås benämnas *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* och ska ersätta nu gällande *Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* (Dnr KS 2018/1451). Bland annat har ny lagstiftning tillkommit som medför att revideringar behöver genomföras. I samband med bildandet av förskoleförvaltningen har behovet också ökat. Framförallt behöver revideringen ske för att säkerställa att Stockholms stad ger en likvärdig service för vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sina barn. Förskoleförvaltningen har identifierat att det behövs en ny struktur och ökad tydlighet för de styrdokument som ska gälla för förskola och pedagogisk omsorg i kommunal respektive enskild regi i Stockholms stad. Det har resulterat i förslag om att förskoleförvaltningen tar fram såväl nya styr- och stöddokument som revideringar av befintliga sådana enligt nedan struktur.

1. *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad.*
2. Stöddokument till nya *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad.*
3. Stödmaterial till fristående förskola samt till enskild pedagogisk omsorg i Stockholms stad gällande kommunens tillståndsgivning och tillsyn.

Ärendet

I samband med framtagandet av nya *Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* har förskoleförvaltningen gjort en fördjupad utredning inklusive konsekvensanalys av nedan tillägg:

- Alla barn i staden erbjuds förskola
- Kommunala verksamheter erbjuder garantiplatser
- Uppsökande verksamhet påbörjas från två års ålder

Förskoleförvaltningen har i utredningen kunnat identifiera vilka arbetsprocesser som behöver utvecklas i syfte att implementera föreslagna riktlinjer och genomföra arbetet i praktiken med ansökan och placering. Med anledning av detta är förvaltningens förslag att riktlinjerna träder i kraft tidigast den 1 juli 2026.

Vidare följer några exempel på förändringar som gjorts samt områden som identifierats där staden behöver arbeta vidare i syfte att implementera föreslagna riktlinjer i praktiken.

Förskoleförvaltningen har identifierat att befintligt styrdokument dels innefattar regler som överensstämmer med skollagen men också regler som är mer generösa än de krav som skollagen ställer på en huvudman. Det anges vidare att såväl kommunal som enskild verksamhet är bundna av reglerna. Alla huvudmän, oavsett regiform, ska bedriva en verksamhet som följer skollagens krav. Det saknas dock rättsligt stöd för att i ett kommunalt styrdokument binda enskilda huvudmän till regler som går utöver skollagens bestämmelser. Förskoleförvaltningen föreslår därför att de nya riktlinjerna ska vara bindande för kommunala förskolor i sin helhet, och för enskilda huvudmän endast i den del som avser urvalskriterier vid intag av barn.

Riktlinjerna har förtydligat och renodlat visst innehåll som exempelvis ändringar från ”förälder” till ”vårdnadshavare”. Regler kring vistelsetid, placering och avgift har tydliggjorts för barn som är i behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Förtydliganden kring avsteg från turordningen och anmälan och alternativ förskola under semester, APT och planeringsdagar har gjorts. Tillägg har gjorts kring kontaktförsök innan förskolan säger upp plats som stått outnyttjad en månad samt förtydliganden gällande undantag från uppsägning av outnyttjad plats. Nedan delar i nuvarande *Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* har tagits bort i föreslagna riktlinjer.

- Att en förutsättning för att erhålla erbjudande om plats i förskola i Stockholm är att familjen inte har obetalda föräldraavgifter hos kommunen.
- Avsnitt om omsorg på obekväm arbetstid.
- Att uppsägning av plats sker om vårdnadshavare har två obetalda månadsräkningar (föräldraavgifter).

För att ytterligare säkerställa likvärdiga bedömningar vid ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg avser förskoleförvaltningen att ta fram stöddokument för tillämpning av de föreslagna riktlinjerna. Stöddokumentet är tänkt att rikta sig till köhandläggare vid stadens stadsdelsförvaltningar och serviceförvaltningen som administrerar kö och placering samt till enskilda huvudmän som administrerar sin egen kö.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen samt i pensionärsrådet den 5 juni 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till de nya föreslagna riktlinjerna. De nya tydligare skrivningarna bidrar till mer likvärdiga bedömningar vid ansökning och placering och att barns rätt beaktas i högre grad.

I de föreslagna riktlinjerna föreslås att alla barn ska ha samma rätt till förskola vilket förvaltningen ser ligger väl i linje med barnkonventionen och alla barns rätt till utbildning.

Staden ska sträva efter att erbjuda barn, som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska, en plats utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare. Förvaltningen anser att stadsdelsförvaltningarna behöver stöd i hur dessa bedömningar ska ske. Dels utifrån att barnen ännu inte finns inom förskolans verksamhet samt vilka bedömningsgrunder som ska vara gällande. Förvaltningen anser också att det behöver förtydligas vilken kompetens den som bedömer detta ska ha. Staden ska hålla platsen reserverad för barnet, till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Förvaltningen ser att reserverade platser som står tomställda kan medföra ekonomiska konsekvenser i form av lokal- och personalkostnader för verksamheten.

I förslag till reviderade riktlinjer framgår att avsteg från turordningen normalt inte ska göras. Avsteg kan göras om det utifrån barnets behov eller familjens situation i övrigt föreligger synnerliga skäl. Förvaltningen ser att en definition av synnerliga skäl bör finnas med, detta för ökad likvärdig bedömning inom staden.

I de nya riktlinjerna framgår att placering genom platsgarantin endast ska göras i de verksamheter som enligt förslaget ska bidra till platsgarantin, det vill säga de kommunala verksamheterna. Befolkningsprognos för Stockholm stad och Skarpnäcks stadsdelsområde visar att antal barn i förskoleålder kommer att fortsätta minska de närmsta åren. För närvarande finns en överkapacitet av förskoleplatser inom stadsdelsområdet. Förvaltningen ser en potentiell utmaning framåt om fristående huvudmän inte kan bidra till platsgarantin när barnantalet åter ökar och därmed även behovet av förskoleplatser.

Under avsnittet som handlar om vistelsetid, föreslår förvaltningen att man ändrar skrivningen arbetslösa till arbetssökande.

Ur ett barnrättsperspektiv anser förvaltningen att det är positivt att skrivning om att förskoleplats inte kan sägas upp på grund av obetalda föräldraavgifter, har tagits bort i förslag till nya riktlinjer.

Förvaltningen anser slutligen att det är bra att arbetsformer utvecklas och att stöddokument tas fram inför tillämpning av reviderade riktlinjerna.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jonas Lauri
Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Johanna Hult
Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilaga

Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, KS 2025/482

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Lauri, Stadsdelsdirektör	2025-04-24
Johanna Hult, Avdelningschef	2025-04-24